

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 28/22
Møtedato: 15.03.2021
Journalnummer: 2022/1550

ORIENTERINGSSAK: EVALUERING AV EMNER, EMNEPORTEFØLJE OG RAMMER FOR PH.D.-PROGRAMMET

Universitetet i Bergen har utarbeidet [Retningslinjer for programevaluering av ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen](#).

I tråd med systemet for emneevaluering på masterstudiet legger retningslinjene opp til en systematisk veksling mellom enkle og mer omfattende evalueringsrutiner:

- En enkel årlig egenevaluering av emner av den emneansvarlige
- En større emneevaluering av den emneansvarlige som inkluderer kandidatevaluering hvert tredje år
- Evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsprogrammet hvert tredje år av programstyret for ph.d.-programmet.

Forskningsutvalget er «programstyre» for ph.d.-programmet ved vårt fakultet, og utvalget er dermed både ansvarlig for at evaluering finner sted og rapporteringsinstans for enkle og større emneevalueringer fra den emneansvarlige.

I FU-sak 14/22 er det redegjort for hvilket evalueringsverktøy som skal benyttes, hvilke emner som skal evalueres og hvordan en legger opp evalueringssyklusen.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

Dekan og fakultetsdirektør understreker viktigheten av å evaluere ph.d-programmet. Et godt faglig opplegg vil kunne ha stor innvirkning på gjennomføringsgraden for stipendiatene våre, og legge til rette for at de lykkes i en krevende fase av sin faglige karriere.

Vi slutter oss til den forslåtte planen for evaluering, noe som blant annet innebærer at evalueringen av emneporteføljen samt programevaluering skjer i siste halvdel av 2023 etter at alle emnene har vært gjenstand for stor evaluering med kandidatevaluering.

Saken legges frem for styrets orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

08.03.2022

ØLI

Vedlegg:

- 1: FU - 14-22 - Evaluering av phd-programmet
- 2: FU - 14-22 – utkast til retningslinjer

Evaluering av emner, emneportefølje og rammer for ph.d.-programmet

UiBs kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ble vedtatt av universitetsstyret i 2017 og følger de samme overordnede prinsippene for evaluering og rapportering som kvalitetssystemet for utdanningen. Systemet skal understøtte en kultur for systematisk utvikling av kvalitet i emner og studieprogram.

En undersøkelse av praksis våren 2021 viste at det er stor variasjon i hvordan fakultetene gjennomfører emneevalueringer, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen for ph.d.-programmet. Den overordnede programbeskrivelsen for ph.d.-programmet ved vårt fakultet ble sist revidert 24. oktober 2019 og det er ikke etablert faste rutiner for emneevaluering. Dette notatet skisserer hvordan evalueringsmodellen i UiBs kvalitetssystem kan implementeres for opplæringsdelen i ph.d.-programmet.

Retningslinjer for evalueringen

Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) har utarbeidet retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen. Disse retningslinjene er vedlagt dette saksnotatet. Retningslinjene skal bidra til ens praksis fakultetene imellom. I tråd med systemet for emneevaluering på masterstudiet legger retningslinjene opp til en systematisk veksling mellom enkle og mer omfattende evalueringsrutiner:

- En enkel årlig egenevaluering av emner av den emneansvarlige
- En større emneevaluering av den emneansvarlige som inkluderer kandidatevaluering hvert tredje år
- Evaluering av emneporteføljen og rammene for opplæringsprogrammet hvert tredje år av programstyret for ph.d.-programmet.

Forskningsutvalget er «programstyre» for ph.d.-programmet ved vårt fakultet. Forskningsutvalget er dermed både ansvarlig for at evaluering finner sted og rapporteringsinstans for enkle og større emneevalueringer fra den emneansvarlige.

Evalueringsverktøy og emner som skal evalueres

Studieadministrasjonen har utviklet standardiserte digitale evalueringsskjema for liten og stor emneevaluering på masterstudiet. Ph.d-sekretariatet bes om å ta initiativ til å få etablert tilsvarende digitale evalueringsskjema for enkel egenevaluering og større emneevalueringer (inkludert kandidatevaluering) av de obligatoriske emnene i opplæringsdelen på ph.d.-programmet.

Følgende seks obligatoriske emner er gjenstand for evaluering:

PHDJUR900 Introduksjon til rettsvitenskapen og avhandlingsskriving
PHDJUR901 Rettlige kilder og rettsvitenskapens metodemangfold
PHDJUR902 Rettsteoretiske perspektiv i rettsvitenskapen
PHDJUR903 Rettsvitenskap og empiri
PHDJUR904 Tekstkvalitet
PHDJUR905 Formidling av rettsvitenskaplig forskning

Etablering av evalueringssyklus

Siden det ikke har vært gjennomført noen evaluering etter revisjonen av opplæringsdelen for ph.d-programmet i 2019, tas det sikte på å gjennomføre en *større* evaluering fra den emneansvarlige som inkluderer kandidatevaluering av samtlige emner med utgangspunkt i kandidatullet som startet på opplæringsprogrammet i februar 2022 (kull 2022). Disse kandidatene tar de fire første modulene i opplæringsdelen (900-903) i løpet av 2022 og de to siste modulene (904-905) våren 2023.

For emnene PHDJUR900, 901, 902 og 903 vil det da bli gjennomført stor emneevaluering i 2022 med kandidatevaluering fra kull 2022. Emnene PHDJUR904 og 905 gjøres til gjenstand for enkel emneevaluering (egenevaluering) i 2022 når kull 2021 tar disse modulene og stor emneevaluering med kandidatevaluering fra kull 2022 i 2023.

På bakgrunn av evalueringene fra de emneansvarlige og kandidatevalueringene vil forskningsutvalget kunne foreta en evaluering av emneportefølje og programevaluering av opplæringsprogrammet i andre halvdel av 2023 etter at kull 2022 har evaluert alle modulene.

Ved ny oppstart av opplæringsdelen av ph.d-programmet våren 2023 og våren 2024 legges det opp til enkel emneevaluering (egenevaluering) uten kandidatevaluering. Neste større emneevaluering med kandidatevaluering vil følge kullet som starter våren 2025 og avsluttes våren 2026. Forskningsutvalget vil da kunne gjennomføre evaluering av emneportefølje og programevaluering i andre halvdel av 2026 og slik ha innarbeidet den 3-års syklusen for kvalitetssikring som er forutsatt i UiBs kvalitetssystem.

Forslag til vedtak:

«Forskningsutvalget slutter seg til planen for etablering av evalueringssyklus og tar sikte på evaluering av emneporteføljen samt programevaluering i siste halvdel av 2023 etter at alle emnene har vært gjenstand for stor evaluering med kandidatevaluering»

Ragna Aarli
leder FU

Karoline Aksnes
Phd-koordinator

Vedlegg:

UiBs retningslinjer for emneevaluering, evaluering av emneporteføljen og vurdering av rammene i opplæringsdelen

VEDLEGG. RETNINGSLINJER FOR EMNEEVALUERING, EVALUERING AV EMNEPORTEFØLJEN OG VURDERING AV RAMMENE I OPPLÆRINGSDELEN

Emneevaluering

I disse retningslinjene skiller vi mellom emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang og faste ph.d.-emner og. Med «faste ph.d.-emner» menes ph.d.-emner som avholdes med jevne mellomrom, og som inngår i fakultetets faste emnetilbud.

- For alle faste ph.d.-emner skal det gjennomføres en årlig egenvurdering. Også for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang, bør det gjennomføres en årlig egenvurdering. Fakultetet avgjør om det skal gjennomføres en egenvurdering av emner som kun er planlagt avholdt én gang.
- Alle faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert 3. år.
- For emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer, kan emneevaluering gjennomføres. Fakultetet avgjør om emneevaluering skal gjennomføres for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang.
- De ulike evalueringer og rapporter må ferdigstilles i tide, slik at de kan danne grunnlaget for fakultetets ph.d.-utdanningsmelding og/eller utdanningsmelding.
- Emneansvarlig har ansvar for å gjennomføre emneevalueringene.
- For emner som avholdes for masterstudenter og ph.d.-kandidater vil det være naturlig å følge retningslinjene for evaluering som fremkommer i [Kvalitetssystem for utdanning ved UiB](#). Evalueringene fra slike emner sendes til ph.d.-programstyret.

Årlig egenvurdering av emner

- For alle faste ph.d.-emner skal det gjennomføres en årlig egenvurdering. Også for emner som i utgangspunktet kun er planlagt avholdt én gang, bør det gjennomføres en årlig egenvurdering. Fakultetet bestemmer om det skal gjennomføres en egenvurdering av emner som kun er planlagt avholdt én gang.
- Egenvurderingen skal kort beskrive undervisningsopplegget for emnet, hva som fungerte eller ikke fungerte i undervisningen og hva som gjøres for å følge dette opp, samt eventuelle andre forhold av betydning for kvaliteten på emnet.
- Som en del av grunnlaget for den årlige egenvurdering kan man inkludere en kandidatevaluering av emnet.
- Årlige egenvurderinger lagres i Studiekvalitetsbasen under en egen kategori som heter «Egenvurdering».
- Egenvurderingen sendes til programstyret for gjennomgang, eventuelt med kopi til institutt og forskerskole.

Emneevaluering (hvert tredje år)

- Alle faste ph.d.-emner skal evalueres minst hvert 3. år.
- For emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer, kan emneevaluering gjennomføres. Fakultetet bestemmer om det skal gjennomføres en emneevaluering av emner som kun er planlagt avholdt én gang. Leder for programstyret har det overordnede ansvaret for å lage en plan for emneevaluering slik at alle emner har gjennomført en grundigere evaluering, inkludert kandidatevaluering, i løpet av en treårsperiode.
- Emneansvarlig har ansvar for å evaluere emnet, at det gjennomføres kandidatevaluering, og for å analysere og følge opp resultatene, inklusivt å utarbeide forslag til forbedringstiltak.
- I emneevalueringen skal emneansvarlig beskrive og begrunne pedagogiske valg, og reflektere over kandidatenes læring som følge av disse valgene. Emneevalueringer skal også minst omfatte:
 - Oppfølging av tidligere evalueringer
 - Kandidatevaluering og andre evalueringer som er relevante for emnet
 - Erfaringer fra andre som bidrar i undervisningen på emnet
 - Andelen som ikke består emnet
 - Vurdering av faglig innhold, og hvorvidt dette er i tråd med aktuell forskning på feltet
 - Vurdering av samsvar mellom kandidatenes arbeidsmengde og studiepoengsuttelling
 - Vurdering av samsvar mellom emnets læringsutbyttebeskrivelse og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer
- Emneansvarlig utarbeider en rapport fra emneevalueringen. Rapporten sendes til programstyret for gjennomgang, eventuelt med kopi til institutt og forskerskole. Rapporten offentliggjøres i Studiekvalitetsbasen, sammen med hovedresultater fra evalueringene til kandidatene, og en plan for hvordan rapporten skal følges opp. Programstyret må følge opp emner som ikke fungerer.

Egenevalueringer og emneevalueringer skal lagres i [Studiekvalitetsbasen](#). For retningslinjer for hvordan man opplaster innhold til Studiekvalitetsbasen, [se SAWiki Studiekvalitetsbasen – opplasting av innhold](#).

Evaluering av emneporteføljen

Programstyret har ansvar for at det hvert tredje år gjøres en evaluering av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs.

- Det skal vurderes om fakultetets ph.d.-emner dekker behovene for opplæring i de fagfelt som kandidatene tilhører. Vurder om bruken av emner som avholdes én gang for én eller et fåtall personer tyder på at fakultetet ikke har en dekkende emneportefølje.
- Hvis fakultetet selv ikke kan tilby ph.d.-emner innen enkelte av de fagfelt som kandidaten tilhører, skal det vurderes om tilsvarende opplæring ved andre fakultet eller institusjoner er tilgjengelig, og om forholdene er lagt til rette for gjennomføring av slike emner.

Basert på evalueringen av fakultetets portefølje av ph.d.-kurs, må programstyret vurdere om fakultetet skal opprette nye eller legge ned emner.

Evaluering av emneporteføljen lagres i ePhorte.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen

Programstyret har ansvar for at det minst hvert tredje år gjøres en evaluering av om rammene for opplæringsdelen er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og regelen i ph.d.-forskriften om at “opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode”.

- Hvordan er de ulike delene av fakultetets opplæringsdel tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse og regelen i ph.d.-forskriften om at “opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode” (med “emne kategorier” menes vitenskapsteori, etikk, formidling, metode, teori og forholdet mellom en obligatorisk del og en kandidatspesifikk del).
- Hvordan sikrer reglene for opplæringsdelen at de enkelte kandidatenes opplæringsdel blir på et tilstrekkelig høyt nivå?

Dersom det fremkommer avvik eller at opplæringsdelen ikke er tilpasset ph.d.-programmets læringsutbyttebeskrivelse bør det utarbeides en oppfølgingsplan.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen lagres i ePhorte.